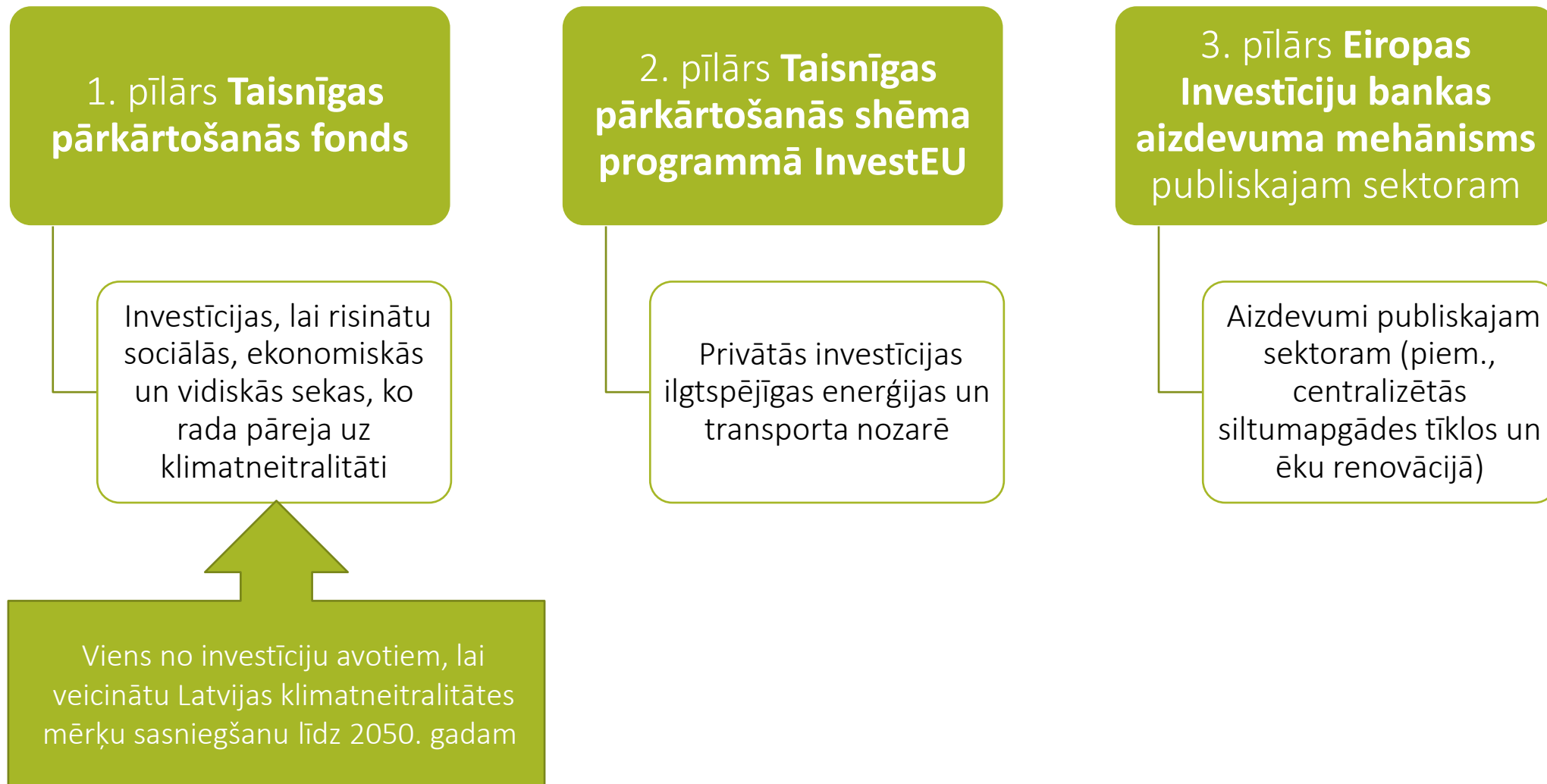

Taisnīgas pārkārtošanās fonds

Latvijai

Taisnīgas pārkārtošanās mehānisms:

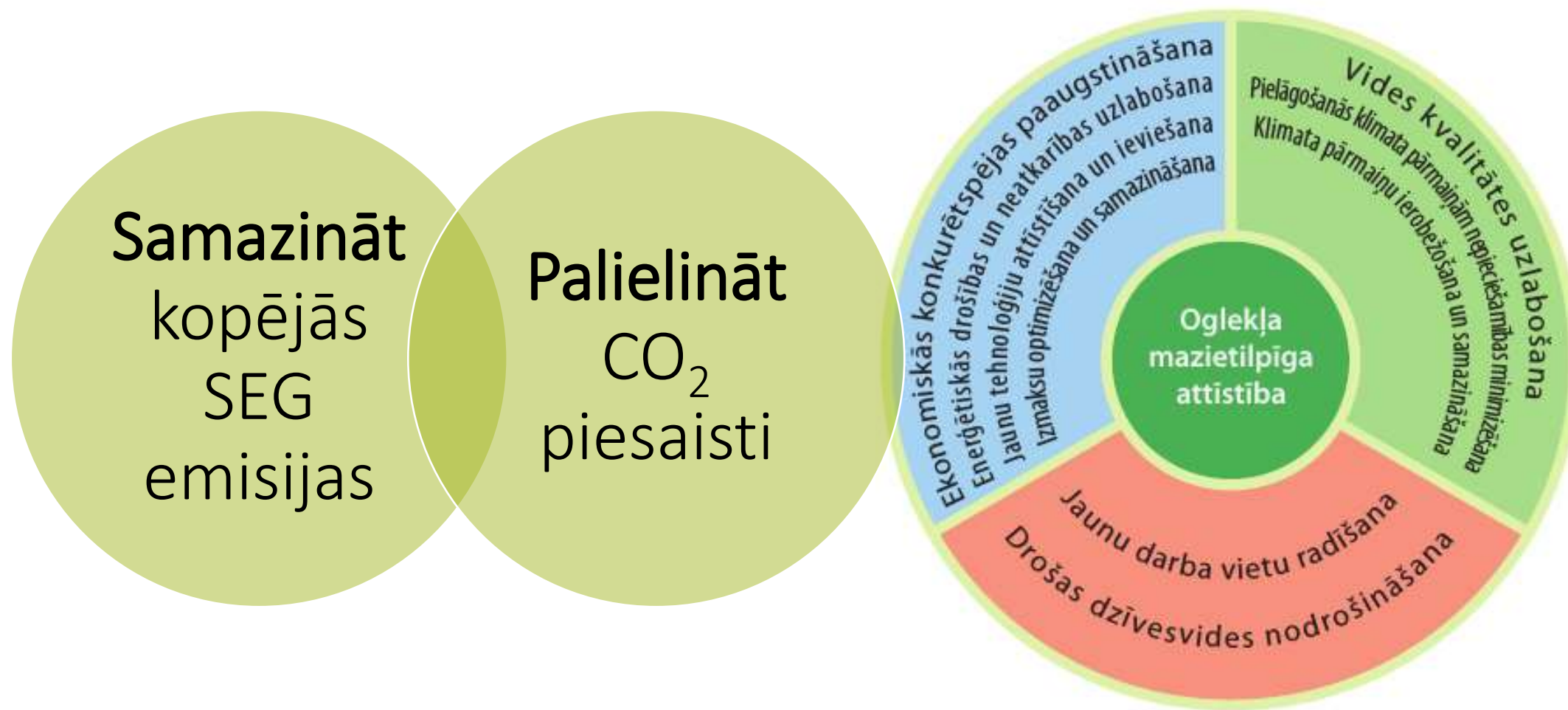

Latvijas stratēģijas klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam mērķi

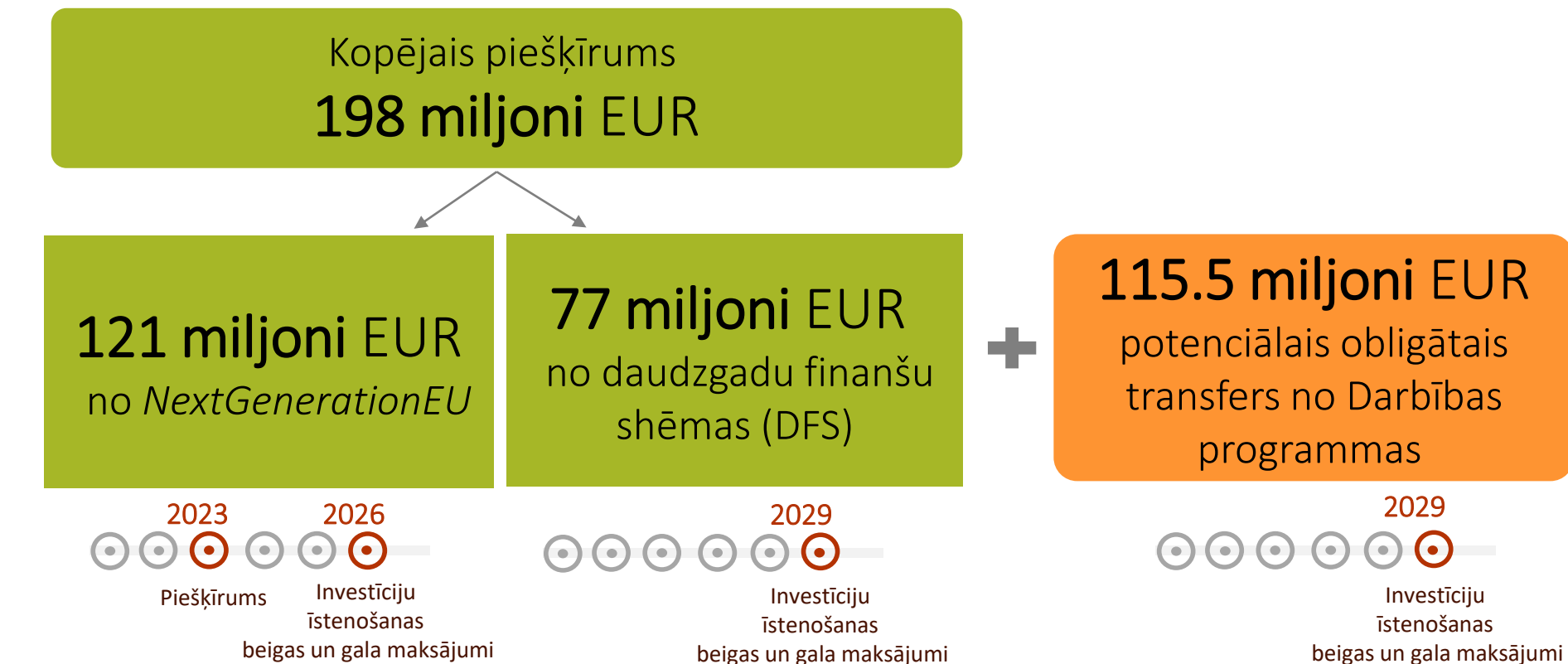
	Bāzes gads 1990. g. ⁴	Prognoze 2020. g. ⁵	Mērķi		
			2030. g.	2040. g.	2050. g.
SEG emisijas (bez ZIZIMM sektora)	26299 ktCO ₂ ekv.	-55 %	-65 % (salīdzinājumā ar 1990. gadu)	-85 % (salīdzinājumā ar 1990. gadu)	Klimatneitralitāte (nesamazināmās SEG emisijas kompensē piesaiste ZIZIMM sektorā)
CO₂ piesaiste un SEG emisijas ZIZIMM sektorā	-9828 ktCO ₂ ekv. (piesaiste)	2094 ktCO ₂ ekv. (emisijas)	≤1 047 ktCO ₂ ekv. (emisijas)	Neto "0" emisijas (sektora piesaiste kompensē sektora emisijas)	
Virzība uz klimatneitralitāti - kopējās SEG emisijas (iekļaujot ZIZIMM sektoru)	16471 ktCO ₂ ekv.	-16 %	-38%* (salīdzinājumā ar 1990. gadu)	-76% * (salīdzinājumā ar 1990. gadu)	

ZIZIMM - zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektors

Galvenie izaicinājumi pārejā uz klimatneitralitāti 2050. gadā

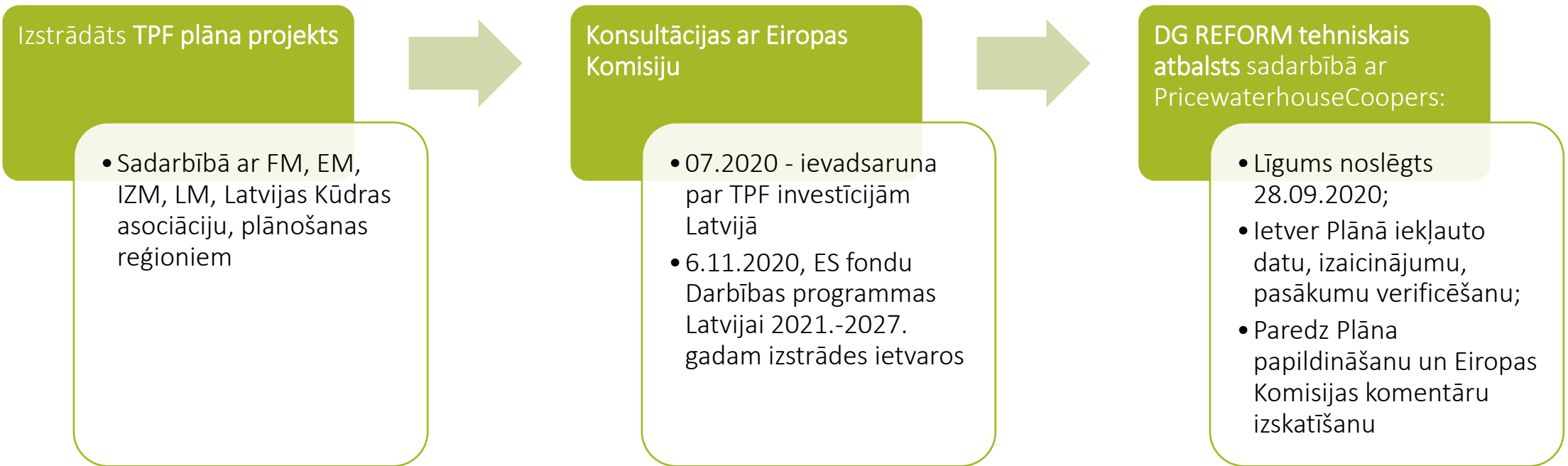

Taisnīgas pārkārtošanās fonda investīcijas Latvijā:

TPF plānots kā 6.politikas mērķis
Darbības programmā Latvijai 2021.-2027.gadam

Paveiktais TPF investīciju īstenošanai Latvijā

Eiropas Komisijas 2020. gada ziņojums par Latviju *D pielikums*: TPF investīcijas 2 reģionos – Latgalē un Vidzemē

- Produktīvas investīcijas MVU, tajā skaitā jaunuzņēmumos, kas veicina ekonomikas diversifikāciju un pārveidi
- Investīcijas jaunu uzņēmumu izveidē, arī izmantojot uzņēmumu inkubatorus un konsultāciju pakalpojumus
- Investīcijas pētniecības un inovācijas darbībās un progresīvu tehnoloģiju nodošanas veicināšanā
- Investīcijas tehnoloģiju un infrastruktūru izvēršanā tīrai enerģijai par pieņemamu cenu, SEG emisiju samazināšanā, energoefektivitātē un AER enerģijā
- Darba ņēmēju kvalifikācijas celšana un pārkvalificēšana
- Investīcijas teritoriju atjaunošanā un attīrīšanā, zemes atjaunošanā un pārprofilēšanas projektos

Latvijas plānotie transformācijas virzieni – 4 reģionos: Latgalē, Vidzemē, Kurzemē, Zemgalē

1. Kūdras nozares virzība uz klimatneitralitāti, veicinot pētniecību un inovācijas, kā arī teritoriju rekultivāciju

2. Atbalsts uzņēmējdarbībai nepieciešamās publiskās infrastruktūras attīstībai, veicinot pāreju uz klimatneitrālu ekonomiku industriālajās zonās ar augstu energopatēriņu

3. Uzņēmējdarbības "zaļināšanas" un produktu attīstības pasākumi

4. Bezizmešu mobilitātes veicināšana pašvaldībās

5. Prasmju attīstības, pilnveides un pārkvalifikācijas piedāvājuma attīstība

Mērķi un
sasniedzamie
rādītāji

1. Kūdras nozares virzība uz klimatneitralitāti, veicinot pētniecību un inovācijas, kā arī teritoriju rekultivāciju

Kūdras ilgtspējīgas izmantošanas platformas un pētniecības un tehnoloģiju pārneses izcilības centra izveide, lai īstenotu pētījumus par SEG emisijas mazinošu un CO2 piesaisti veicinošu kūdras ieguves un apstrādes tehnoloģiju un sistēmu ieviešanu, produktu izstrādi, kā arī atbilstošiem kūdras izmantošanas un rekultivācijas veidiem

Degradēto purvu platību iespēju apzināšana, t.sk. nerekultivētajās vēsturiskajās ieguves vietās (kur kūdras ieguve pārtraukta un nav atjaunota) un visefektīvāko vietai piemēroto darbību noteikšana

Prioritāru rekultivācijas pasākumu veikšana SEG emisiju mazināšanai un teritoriju atgriešanai ekonomiskajā apritē, mitrāju ekoloģiskās kvalitātes atjaunošana, izvēloties piemērotus rekultivācijas veidus.

Mērķis: samazināt SEG emisijas un veicināt to piesaisti:

- mitrāju platībās, kur notikusi kūdras ieguve, un nav veikt rekultivācija, t.sk. atgriežot teritorijas ekonomiskajā apritē un veicinot “zaļo ekonomiku”, kā arī sniedzot ieguldījumu vides un dabas kvalitātes uzlabošanā;
- caur pētniecību, ieguves un pārstrādes tehnoloģiju modernizāciju un jaunu tehnoloģiju ieviešanu un produktu attīstības kūdras nozarē, nepalielinot kūdras ieguves apjomu.

Rezultāts: īstenota degradēto purvu rekultivācija, izvēloties piemērotāko rekultivācijas veidu, kā arī tiks veikta pētniecība attiecībā uz ilgtspējīgu kūdras nozari, tehnoloģiju attīstību un augstākas pievienotās vērtības produktu radīšanu.

RKI 38 - Atbalstītā sanētās zemes platība

RKR 29 - Aplēstās siltumnīcefekta gāzu emisijas

RKR 52 - Sanētā zeme, ko izmanto apzaļumotām teritorijām, sociālajiem mājokļiem un ekonomiskām vai kopienas darbībām

2. Atbalsts uzņēmējdarbībai nepieciešamās publiskās infrastruktūras attīstībai, veicinot pāreju uz klimatneitrālu ekonomiku industriālajās zonās ar augstu energopatēriņu, sekmējot uzņēmumu transformāciju un klimatom draudzīgu darba vietu saglabāšanu vai jaunu izveidi

Uzņēmējdarbības attīstība saskaņā ar komersantu pieprasījumu, t.sk. pašvaldību **“zaļo” industriālo zonu izveidi un attīstību**, kurās patērē AER, tādejādi stimulējot uzņēmumus pāriet uz klimatom draudzīgāku ražošanu vai pakalpojumu sniegšanu, vienlaikus palielinot reģioniem ekonomiskās izaugsmes priekšrocības

Atbalsts sniedzams sinerģijā ar Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna ietvaros plānotajām investīcijām un investīcijām jaunu, klimata ekonomikai pielietojamu produktu izstrādē, kur investīciju rezultātā tiek mainītas enerģijas tehnoloģijas, veicinot ražošanas uzņēmumos videi draudzīgas un inovatīvas tehnoloģijas, kas samazina vai novērš SEG emisiju rašanos

Mērķis: nodrošināt pāreju uz klimatneitrālu ekonomiku industriālajās zonās ar augstu energopatēriņu, sekmējot uzņēmumu transformāciju un klimatom draudzīgu darba vietu saglabāšanu vai jaunu izveidi, kā arī radot priekšnosacījumus reģionu ekonomiskajai izaugsmei.

Rezultāts: palielināsies nodarbināto skaits uzņēmumos, kas guvuši labumu no investīcijām publiskajā infrastruktūrā, attīstot zaļās industriālās teritorijas. Palielināsies piesaistīto privāto nefinanšu investīciju apjoms.

RKI 04 - Nefinansiālu atbalstu saņēmušie uzņēmumi

RKR 01 - Atbalstītajās vienībās izveidotās darbvietas

RKR 02 - Publisko atbalstu (tai skaitā: dotācijas, finanšu instrumentus) papildinošās privātās investīcijas

RKR 29 – Aplēstās siltumnīcefekta gāzu emisijas

← 3. Uzņēmējdarbības “zaļināšanas” un produktu attīstības pasākumi

Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi un jaunu, **energoefektīvu un resursu efektīvu tehnoloģiju ieviešanu uzņēmumā**, tostarp pētniecības un attīstības darbībām, prototipēšanai, kā arī jaunu iekārtu iegādei un esošu iekārtu uzlabošanai

Atbalsts pētniecības ideju **prototipēšanai un jaunradīto tehnoloģiju pārnesei ražošanā**, t.sk. atbalsts jaunu vai modernizētu kūdras ieguves un pārstrādes tehnoloģiju ieviešanai, kas veicina SEG emisiju samazinājumu un produktu pievienotās vērtības palielināšanu

AER tehnoloģiju ieviešana

Klimata ekonomikai pielietojamu **produktu izstrāde un to ieviešana ražošanā**, tostarp jaunu iekārtu iegādei un esošu iekārtu uzlabošanai

Mērķis: veicināt komersantu pāreju uz energoefektīvākiem risinājumiem un veicināt AER plašāku lietojumu komersantiem (t.sk. pašvaldību komersantiem), kā arī jaunu tehnoloģiju un produktu ieviešana un ražošanas procesu ietekmes uz vidi samazināšana.

Rezultāts: veicināta zaļā ekonomika, atbalstīti uzņēmumi, palīdzot samazināt SEG emisijas un palielinot AER izmantošanu.

RKI 03 - Ar finanšu instrumentiem atbalstītie uzņēmumi

RKR 02 - Publisko atbalstu (tai skaitā: dotācijas, finanšu instrumentus) papildinošās privātās investīcijas

RKR 29 - Aplēstās siltumnīcefekta gāzu emisijas

RKR 31 - Kopējā saražotā atjaunojamā enerģija (t.sk., elektroenerģija, siltumenerģija)

4. Bezizmešu mobilitātes veicināšana pašvaldībās

Pašvaldību pasažieru pārvadājumu transporta modernizēšana, nodrošinot klimatam draudzīgāku transportlīdzekļu izmantošanu un SEG emisiju samazināšanu sabiedriskā transporta, kā arī tā apkalpošanai un darbībai nepieciešamā infrastruktūra

Mērķis: īstenot ilgtspējīgus mobilitātes risinājumus, attīstot multimodālu transporta sistēmu, nodrošinot iedzīvotājiem drošu, videi draudzīgu, iekļaujošu, kvalitatīvu un mūsdienu prasībām atbilstošu pārvietošanos, vienlaikus samazinot transportlīdzekļu radītās SEG emisijas.

Rezultāts: modernizētas un digitalizētas pilsētu (*urban*) transporta sistēmas un pieaug pārvadāto pasažieru skaits ar modernizēto bezizmešu sabiedrisko transportu.

RKI 60 - Pilsētas ar jaunām vai modernizētām digitalizētām pilsētas transporta sistēmām

RKR 62 - Ar jaunu vai modernizētu sabiedrisko transportu pārvadāto pasažieru skaits, gadā

5. Prasmju attīstības, pilnveides un pārkvalifikācijas piedāvājuma attīstība pārejai uz klimatneitralitāti īpaši skartajās teritorijās

Nodarbināto prasmju paaugstināšana un atbalsts kvalifikācijas iegūšanai, t.sk. izmantojot DVB mācību pieeju, industriālās pārejas un uzņēmējdarbības veicināšanai nozarēs, kas veic ekonomikas transformāciju uz klimatneitralitāti. Atbalsts darba spēka mācībām

Jaunu, reģiona ekonomiskās transformācijas virzieniem atbilstošu **speciālistu sagatavošana** īsā cikla izglītības programmās saskaņā ar **uzņēmēju pieprasījumu**, t.sk. atbalstot jaunu studiju programmu satura izstrādi izglītības iestādēs.

Mācības un citi pārkvalifikācijas pasākumi operatīvai un mērķtiecīgai no darba tiesiskajām attiecībām atbrīvoto cilvēku (bezdarbnieku) integrēšanai darba tirgū, nepasliktinot to sociālo stāvokli.

Pašvaldību un plānošanas reģionu attīstības plānošanas prasmju paaugstināšana, kapacitātes stiprināšana, lai nodrošinātu virzību uz klimatneitrālu ekonomiku, īstenojot vietējā līmenī integrētus un savstarpēji papildinošus risinājumus, kā arī datus par transformācijas nepieciešamību un ietekmi pamatotus projektus.

Mērķis: izveidot atbilstošu prasmju attīstības, pilnveides vai pārkvalifikācijas piedāvājumu, lai paaugstinātu prasmes nodarbinātajiem nozarēs, kas veic ekonomikas transformāciju uz klimatneitralitāti, paplašinot pieaugušo izglītības iespējas un īsā cikla izglītības programmu pieejamību reģionos saskaņā ar komersantu pieprasījumu

Rezultāts: palielināsies kvalifikāciju ieguvušo vai pārkvalificēto darba tirgus dalībnieku skaits un nodarbināto, tostarp pašnodarbināto skaits klimatam draudzīgākās tautsaimniecības nozarēs, kā arī tiks uzlabota pašvaldību speciālistu kapacitāte darbam ar klimatneitralitātes jautājumiem.

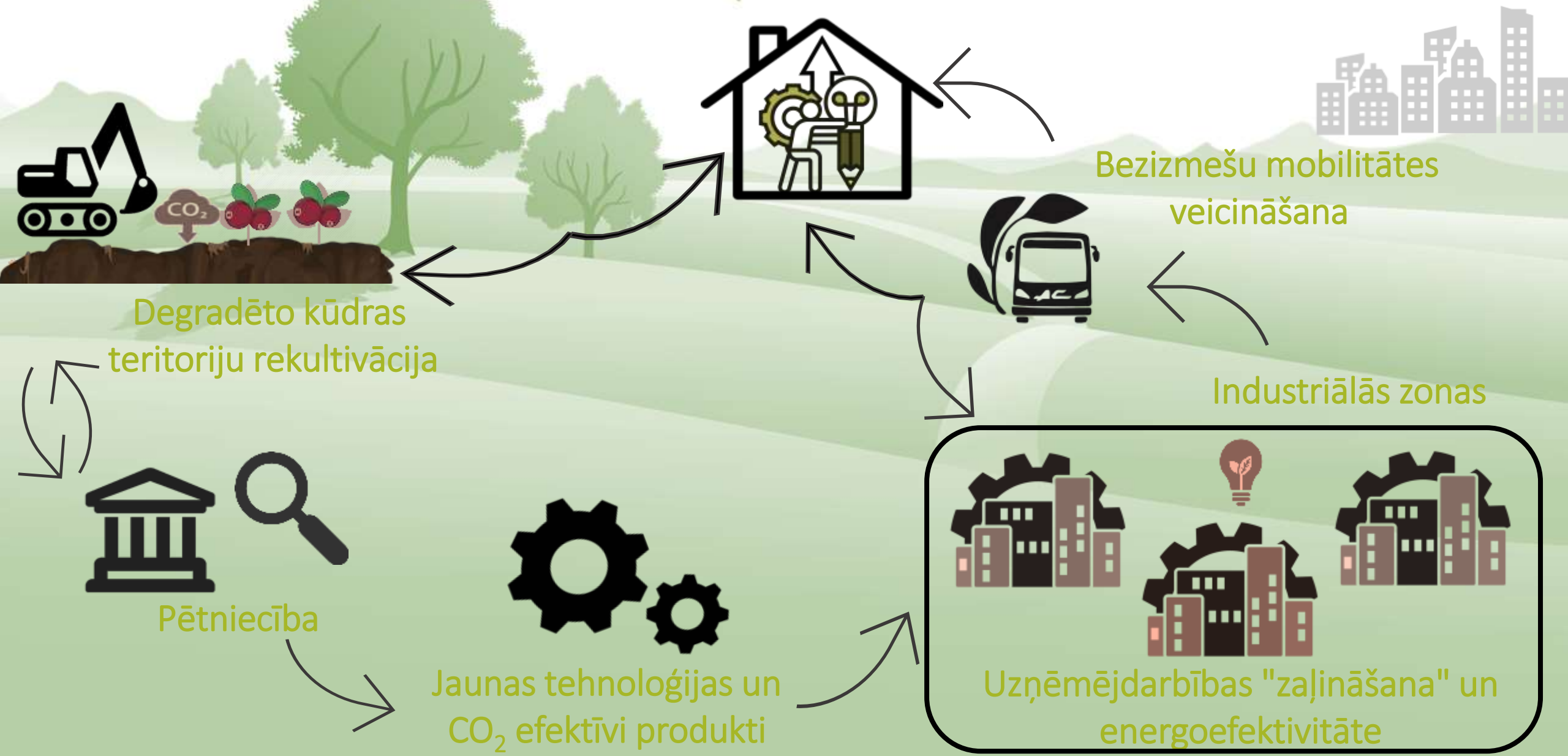
RKI 203 - Nodarbinātas personas, tostarp pašnodarbinātie

RKR 202 - Dalībnieki, kuri ieguvuši kvalifikāciju pēc dalības

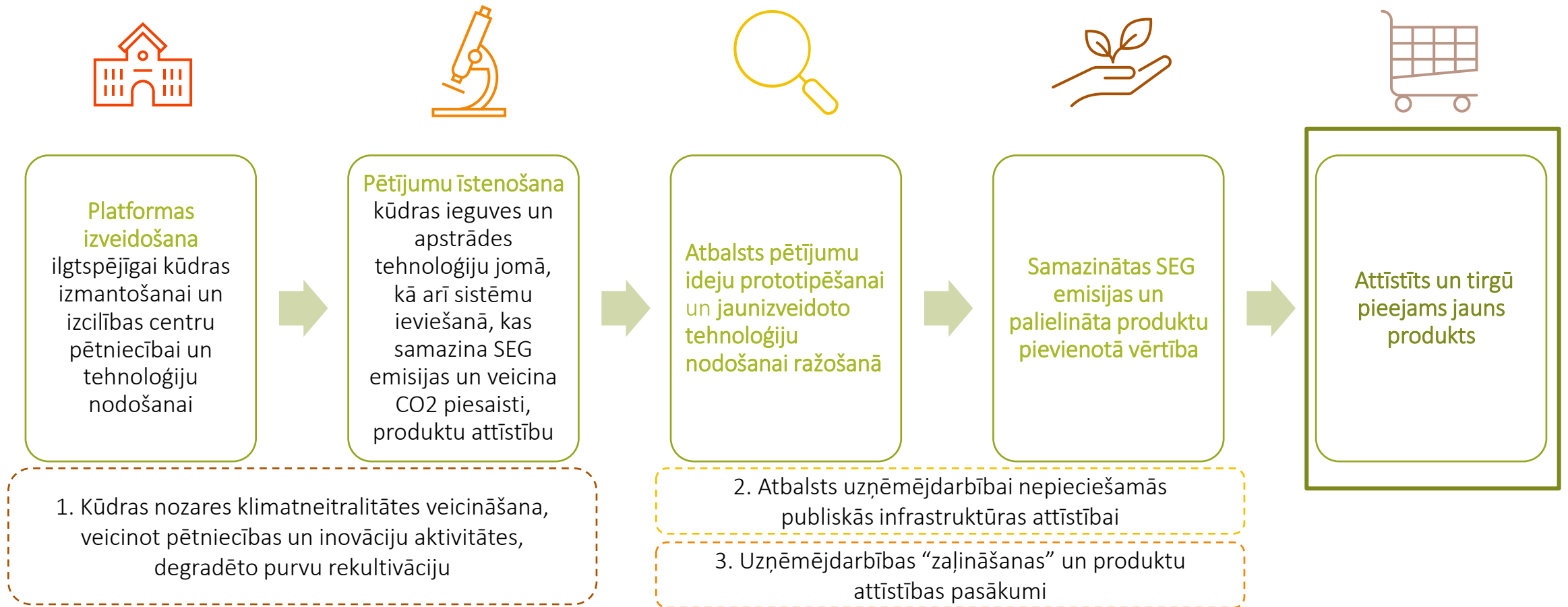
N/A - Pašvaldību un plānošanas reģionu speciālistu kapacitātes stiprināšana klimatneitralitātes un citās saistītajās jomās

Integrēta TPF investīciju pieeja

Pārkvalifikācija

Plānoto ieguldījumu papildināmība un stratēģisko risinājumu veidošana

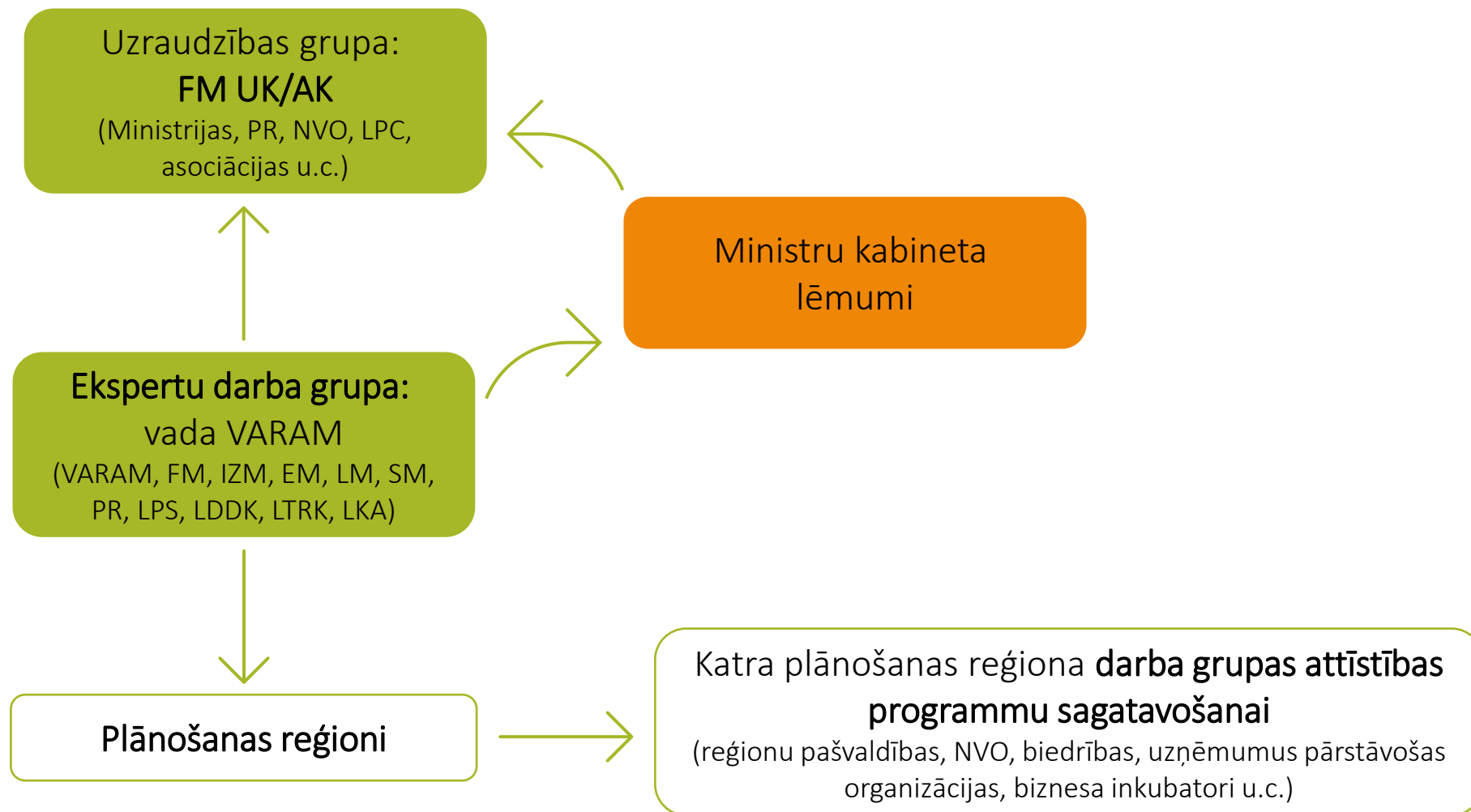
Plānotās aktivitātes un finansējums

Plānotā aktivitāte	Atbildīgā ministrija	Indikatīvais finansējums (milj. EUR)	Indikatīvais pārvedums (milj. EUR)
1. Kūdras nozares klimatneitralitātes veicināšana , veicinot pētniecības un inovāciju aktivitātes, degradēto purvu rekultivāciju	VARAM, IZM	24	14
1.1. Degradēto purvu apzināšanai un rekultivācijai	VARAM	18	10,5
1.2. Pētījumu platformai un ilgtspējīgai kūdras ieguves procesu izpētei un pilnveidošanai, organisko augšņu apsaimniekošanas jautājumiem, kā arī inovatīvu kūdras produktu izstrādei	IZM	6	3,5
2. Atbalsts uzņēmējdarbībai nepieciešamās publiskās infrastruktūras attīstībai , veicinot pāreju uz klimatneitrālu ekonomiku industriālajās zonās ar augstu energopatēriņu	VARAM	70	40,8
3. Uzņēmējdarbības “zaļināšanas” un produktu attīstības pasākumi	EM	50	29,2
4. Bezizmešu mobilitātes veicināšana pašvaldībās	VARAM	30	17,5
5. Prasmju attīstības, pilnveides un pārkvalifikācijas piedāvājuma attīstība	IZM, VARAM	24	14
5.1. Prasmju attīstībai, pilnveidei un pārkvalifikācijai	IZM	22	12,8
5.2. Pašvaldību un plānošanas reģionu kapacitātes stiprināšanai	VARAM	2	1,2
	Kopā:	198	115,5

TPF aktivitāšu plānotā ietekme

Plānotā ietekme	Mērvienība	Vērtība
SEG emisiju samazinājums		
Ne-ETS sektoram plānotais tiešais ietaupījums	kt CO ₂ gadā	16,97
	% pienesums 2030.g. ne-ETS sektora mērķa izpildei	1,56
ZIZIMM sektorā plānots tiešais ietaupījums	kt CO ₂ gadā	24,70
	% pienesums 2030.g. ZIZIMM sektora mērķa izpildei	6,7
Kopējā degradēto purvu un tiem piegulošo teritoriju rekultivētā un atjaunotā platība	Sanētā zeme, ko izmanto zaļajām teritorijām, sociālajām vai ekonomiskām darbībām, ha	8400
Kopējā saražotā atjaunojamā enerģija (t. sk., elektroenerģija, siltumenerģija)	MWh/gadā	23 986
Publisko atbalstu papildinošās privātās investīcijas	Piesaistītās privātās investīcijas, <i>EUR</i>	63 000 000
Radītas jaunas darba vietas	Nodarbināto skaita pieaugums uzņēmumos	580
Ar bezizmešu sabiedrisko transportu pārvadāto pasažieru skaits	Lietotāji/gadā	1 995 000
Apmācīti cilvēki prasmju attīstības pasākumos	Personu skaits, kuri ieguvuši kvalifikāciju pēc dalības apmācībās	8044

TPF uzraudzības mehānisms

Turpmākie soļi

TPF plāna izskatīšana
Uzraudzības komitejas
apakškomitejā -
26.11.2020.

TPF plāna informācijas
iesniegšana MK kopā ar
DP (DP pielikums) - līdz
22.12.2020.

Taisnīgas pārkārtošanās
teritoriālā plāna un DP
oficiālā iesniegšana Eiropas
Komisijai – 02.-03.2021.

Paldies par uzmanību!